

بیست و نهمین
شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

عنوان:

آیین نامه جذب و به کارگیری محققان پسادکتری

مرجع تأیید سند	نام و نام خانوادگی دبیرکل شورای عالی عتف	شماره و تاریخ جلسه	امضاء
کمیسیون دائمی شورای عالی عتف	پیمان صالحی	جلسه شماره: ۲۱۲	
		تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۰۷	

مرجع نگهداری سند	پرونده	قسمت	تاریخ و شماره ابلاغ سند
دبیرخانه شورا عالی عتف	-	-	۳/۱۳/۰۱/۱۵۴۳ - ۱۴۰۱/۱۲/۱۰

مشخصات سند	
عنوان سند: جذب و به‌کارگیری محققان پسادکتری	
نوع سند: آیین‌نامه اجرایی	شماره سند:
ویرایش: نهایی	صفحه: ۲ از ۸

در اجرای بند ششم از مصوبات بیست و هشتمین جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۲، آیین‌نامه جذب و به‌کارگیری محققان پسادکتری به شرح زیر به تصویب کمیسیون دائمی رسید:

ماده ۱. تعاریف

وزارتین. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دبیرخانه. دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

دستگاه اجرایی. کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب مجلس شورای اسلامی مورخ

۱۳۸۶/۰۷/۰۸

مؤسسه. دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی، پژوهشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی اعم از دولتی و غیر دولتی (وابسته به وزارتین یا وابسته به سایر

دستگاه‌های اجرایی) دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتین و یا مجلس شورای اسلامی

مرکز فناوری. پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان دارای مجوز از مراجع ذی‌صلاح

واحد صنعتی. شرکت‌های دولتی و غیردولتی دارای مجوز واحد تحقیق و توسعه از مراجع ذی‌صلاح

دوره پسادکتری. دوره‌ای موقت با زمان معین برای دانش‌آموختگان دکتری است که به‌منظور انجام پروژه‌های تحقیقاتی/فناوری/صنعتی/

کاربردی و ارتقای مهارت‌های تخصصی بدون صدور مدرک تحصیلی اجرا می‌شود. مدت دوره پسادکتری یکسال است که با تایید کارگروه

تا سه‌سال قابل تمدید می‌باشد.

محقق پسادکتری. فردی است با مدرک دکتری تخصصی (Ph.D.) از دانشگاه‌های معتبر مورد تأیید وزارتین که به‌صورت تمام‌وقت در

قالب ضوابط این آیین‌نامه، زیر نظر فرد میزبان فعالیت می‌کند. در این دوره محقق پسادکتری حق اشتغال همزمان را ندارد.

کارگروه. گروهی که وظیفه سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارت کلان بر اجرای دوره پسادکتری و تشکیل و نظارت بر کارگزار پسادکتری

را بر عهده دارد و در ذیل دبیرخانه تشکیل می‌شود.

کارگزار. نهاد یا سازمان حقوقی است که توسط کارگروه تعیین می‌شود.

فرد میزبان در مؤسسه. اعضای هیئت علمی مورد تأیید وزارتین.

فرد میزبان در مرکز فناوری. فرد مسئول یا مجری پروژه فناورانه در مرکز فناوری است، ترجیحاً دارای مدرک دکتری تخصصی، که

مسئولیت راهنمایی و هدایت محقق پسادکتری را بر عهده دارد و صلاحیت او توسط کارگزار تأیید شده است.

فرد میزبان در واحد صنعتی. فرد مسئول یا مجری پروژه فناورانه در واحد صنعتی، ترجیحاً دارای مدرک دکتری تخصصی، که مسئولیت

راهنمایی و هدایت محقق پسادکتری را بر عهده دارد و صلاحیت او توسط کارگزار تأیید شده است.

صندوق عتف. صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

سامانه ساتع: سامانه ملی تقاضا و عرضه پژوهش و فناوری که یکی از سامانه‌های مرتبط با پنجره واحد نظام ایده‌ها و نیازها (نان) است.

مشخصات سند	
عنوان سند: جذب و به کارگیری محققان پسادکتری	
نوع سند: آیین نامه اجرایی	شماره سند:
ویرایش: نهایی	صفحه: ۳ از ۸

ماده ۲. اهداف

۱. استفاده بهینه از ظرفیت دانش آموختگان دوره دکتری در حوزه های پژوهشی، فناوری و صنعتی
۲. کمک به جذب و نگهداشت نخبگان
۳. ایجاد بستر مناسب برای توانمندسازی دانش آموختگان دوره دکتری
۴. کمک به گسترش مرزهای دانش و حل مشکلات کشور
۵. توسعه ارتباط بین مراکز علمی با صنعت و جامعه
۶. فراهم سازی زمینه برای اشتغال دانش آموختگان توانمند
۷. ارتقای ارتباطات علمی بین المللی
۸. کمک به توسعه فناوری و تجاری سازی ایده ها

ماده ۳. انواع دوره پسادکتری با توجه به موضوع و دستاوردهای آن

۱-۳. تحقیقات بنیادی

در این دوره، محقق پسادکتری به عنوان همکار طرح یا پروژه تحقیقاتی فرد میزبان در مؤسسه در مرتبه استادی یا دانشیاری فعالیت می کند. طرح یا پروژه مورد نظر باید بنیادی، در مرز دانش و در راستای اولویت های ابلاغی شورای عالی عتف و مورد تأیید مؤسسه باشد. دستاوردها اساساً باید شامل انتشار مقاله در نشریات معتبر، تألیف کتاب، ثبت اختراع تأیید شده، ارائه نظریه در کرسی های نظریه پردازی و نقد و مناظره (ویژه علوم انسانی و هنر) یا اثر بدیع و ارزنده هنری باشد.

۲-۳. تحقیقات کاربردی

در این دوره، محقق پسادکتری در یک طرح کاربردی فناورانه، نوآورانه و کارآفرینانه که دارای قرارداد بین مؤسسه با صنعت و جامعه است، فعالیت می کند. این دوره زیر نظر فرد میزبان در مؤسسه برگزار می شود. دستاوردها اساساً شامل محصول مشخص، حل مشکل یا رفع نیاز صنعت و جامعه، ثبت اختراع داخلی و خارجی، ایجاد شرکت زایشی، کمک به نوآوری و توسعه دانایی محور در کشور است.

۳-۳. فناوری

در این دوره، محقق پسادکتری در یک طرح کاربردی فناورانه، نوآورانه و کارآفرینانه که در یک شرکت دانش بنیان در دست اجرا باشد فعالیت می کند. این دوره زیر نظر فرد میزبان در شرکت دانش بنیان برگزار می شود. دستاوردها اساساً شامل محصول مشخص، حل مشکل شرکت دانش بنیان، ثبت اختراع داخلی و خارجی، کمک به نوآوری و توسعه دانایی محور در شرکت است.

مشخصات سند	
عنوان سند: جذب و به‌کارگیری محققان پسادکتری	
نوع سند: آیین‌نامه اجرایی	شماره سند:
ویرایش: نهایی	صفحه: ۴ از ۸

۳-۴. صنعتی

دوره پسادکتری صنعتی دوره‌ای تقاضامحور است که محقق پسادکتری در یک پروژه برای حل مسئله مورد نیاز صنعت زیر نظر فرد میزبان در یک واحد صنعتی فعالیت می‌کند. دستاوردها اساساً شامل حل مشکل یا رفع نیاز صنعت، بهبود فرایندهای تولید، افزایش بهره‌وری، تولید محصول جدید، ثبت اختراع تأیید شده یا انجام موفقیت‌آمیز طرح‌های تحقیقاتی کاربردی مورد نیاز صنعت مربوطه است.

ماده ۴. حقوق و مزایای محقق پسادکتری و روش‌های تأمین آن

حقوق و مزایای ماهانه محقق پسادکتری معادل ۸۰ درصد حقوق و مزایای ماهانه استادیار پایه یک وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است که حداکثر سهم صندوق عتف برای انواع پسادکتری بر اساس جدول زیر توسط کارگروه تعیین می‌شود. بدیهی است مابه‌التفاوت مبلغ حقوق و مزایای ماهانه تا سقف مقرر را باید مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی در ابتدای هر سه ماه پرداخت کند.

ردیف	انواع پسادکتری	حوزه موضوعی	سقف حمایت پرداخت از سوی صندوق عتف (درصد)
۱	تحقیقات بنیادی	علوم پایه، علوم انسانی و هنر	۹۰
		سایر حوزه‌های علمی	۸۰
۲	تحقیقات کاربردی	همه حوزه‌ها	۵۰
۳	فناوری	همه حوزه‌ها	۴۰*
۴	صنعتی	همه حوزه‌ها	صفر

* بخشی از مبلغ حمایت توسط صندوق نوآوری و شکوفایی ریاست جمهوری تأمین می‌شود.

ماده ۵. شرایط محقق پسادکتری

- داشتن مدرک دکتری تخصصی (Ph.D.) از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی مورد تأیید وزارتین
- نداشتن منع قانونی در اشتغال به‌عنوان پژوهشگر
- اخذ پذیرش از فرد میزبان
- نداشتن اشتغال به‌کار در سازمان‌های دولتی و غیردولتی
- رعایت حداکثر فاصله زمانی چهار سال بین فارغ‌التحصیلی دوره دکتری و شروع دوره پسادکتری
- انطباق داشتن تخصص یا سوابق تحقیقاتی متقاضی با موضوع مورد تقاضا در دوره پسادکتری
- در دوره پسادکتری نوع "تحقیقات بنیادی"، داشتن حداقل سه مقاله علمی-پژوهشی نمایه شده در ISC یا حداقل دو مقاله علمی-پژوهشی نمایه در پایگاه Scopus یا Web of Science یا مجموعاً سه مقاله از ترکیب دو نوع

مشخصات سند	
عنوان سند: جذب و به کارگیری محققان پسادکتری	
نوع سند: آیین نامه اجرایی	شماره سند:
ویرایش: نهایی	صفحه: ۵ از ۸

ماده ۶. تعهدات و وظایف

الف. تعهدات مؤسسه / مرکز فناوری / واحد صنعتی

۱. برنامه ریزی در خصوص راه اندازی و اجرای موثر دوره پسادکتری
۲. بررسی صلاحیت های تخصصی محقق پسادکتری
۳. فراهم نمودن منابع و امکانات مورد نیاز برای اجرای دوره پسادکتری
۴. بررسی اولیه پروژه محقق پسادکتری
۵. تعیین فرد میزبان و نظارت بر اجرای صحیح دوره و عملکرد فرد میزبان و محقق پسادکتری
۶. پرداخت سهم مربوطه از حقوق و مزایای محقق پسادکتری
۷. پرداخت حق بیمه محقق پسادکتری در قالب مقررات سازمان تأمین اجتماعی و ارسال فهرست بیمه شدگان به سازمان مذکور
۸. نظارت بر حضور و عملکرد محقق پسادکتری
۹. تنظیم و انعقاد قرارداد با محقق پسادکتری برای انجام پروژه با رعایت این آیین نامه و الزامات حقوقی و قانونی مؤسسه / مرکز فناوری / واحد صنعتی
۱۰. صدور گواهی پایان دوره برای محقق پسادکتری
۱۱. نظارت بر حسن اجرای آیین نامه

ب. تعهدات فرد میزبان

۱. بررسی و ارسال گزارش ها به مؤسسه / مرکز فناوری / واحد صنعتی
۲. نظارت علمی بر پروژه پسادکتری
۳. نظارت بر حضور و عملکرد محقق پسادکتری
۴. رعایت حقوق علمی و مالکیت معنوی محقق / مؤسسه / مرکز فناوری / واحد صنعتی
۵. رعایت ضوابط و مقررات مؤسسه / مرکز فناوری / واحد صنعتی

ج. تعهدات محقق پسادکتری

۱. رعایت ضوابط و مقررات مؤسسه / مرکز فناوری / واحد صنعتی
۲. رعایت مالکیت فکری و حقوق مادی و معنوی
۳. حضور تمام وقت در مؤسسه / مرکز فناوری / واحد صنعتی
۴. ارائه گزارش های دوره ای به فرد میزبان
۵. ارائه دستاوردهای حاصل از پژوهش در قالب ضوابط و مقررات مؤسسه / مرکز فناوری / واحد صنعتی

مشخصات سند	
عنوان سند: جذب و به کارگیری محققان پسادکتری	
نوع سند: آیین نامه اجرایی	شماره سند:
ویرایش: نهایی	صفحه: ۶ از ۸

د. وظایف کارگزار

۱. پیگیری و اجرای مصوبات و دستورالعمل های ابلاغ شده از سوی کارگروه
۲. بررسی مستندات ارسالی مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی متقاضی و محقق پسادکتری
۳. ارزیابی گزارش های ادواری ارسال شده از سوی مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی متقاضی و محقق پسادکتری
۴. نظارت بر کمیت و کیفیت اجرای دوره بر اساس ضوابط تعیین شده از سوی کارگروه

ماده ۷. ترکیب و وظایف کارگروه پسادکتری

الف. ترکیب کارگروه:

- دبیر کل شورای عالی عتف به عنوان رئیس کارگروه
- دبیر کارگروه، از میان صاحب نظران با انتخاب و حکم رئیس کارگروه
- نماینده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- نماینده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- نماینده وزارت جهاد کشاورزی
- نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت
- نماینده وزارت نفت
- نماینده وزارت دفاع و نیروهای مسلح
- نماینده وزارت نیرو
- نماینده سازمان برنامه و بودجه کشور
- نماینده معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
- نماینده دانشگاه آزاد اسلامی
- دو نفر صاحب نظر در حوزه پژوهش و فناوری به پیشنهاد رئیس کارگروه

ب. وظایف کارگروه:

۱. سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت کلان بر دوره پسادکتری
۲. ایجاد و راه اندازی سامانه پسادکتری
۳. انجام امور مربوط به حمایت های مالی
۴. تعیین و نظارت بر کارگزار پسادکتری
۵. تصویب دستورالعمل های لازم
۶. تصویب و اعلام شرح وظایف کارگزار

مشخصات سند	
عنوان سند: جذب و به کارگیری محققان پسادکتری	
نوع سند: آیین نامه اجرایی	شماره سند:
ویرایش: نهایی	صفحه: ۷ از ۸

۷. ارائه گزارش سالانه از عملکرد آیین نامه به شورای عالی عتف
۸. پیشنهاد تعداد و سهم هر یک از انواع دوره های پسادکتری به شورای عالی عتف یا هیئت مدیره صندوق عتف به منظور حمایت مالی

ماده ۸. وظایف رئیس و دبیر کارگروه

الف. وظایف رئیس کارگروه

۱. راهبری جلسات کارگروه
۲. انتصاب دبیر کارگروه
۳. هماهنگی بین دستگاه ها، مراکز و نهادهای مرتبط با این آیین نامه
۴. ابلاغ مصوبات کارگروه
۵. ارائه گزارش سالانه اجرای آیین نامه به شورای عالی عتف
۶. انعقاد تفاهم نامه سالانه با صندوق ها و دستگاه های اجرایی برای تعیین تعداد هر یک از انواع دوره های پسادکتری به منظور حمایت مالی

ب. وظایف دبیر کارگروه

۱. تمهید سازوکارهای لازم برای اجرای آیین نامه، تشکیل جلسات کارگروه و اجرای مصوبات آن
۲. پیگیری و نظارت بر اجرای مصوبات کارگروه
۳. پیشنهاد شیوه نامه ها و دستورالعمل های مورد نیاز به کارگروه
۴. طرح پیشنهادهای اعضای در کارگروه
۵. ارائه گزارش سالانه فعالیت های اجرای آیین نامه به کارگروه

ماده ۹. فرایند درخواست و اعطای اعتبار صندوق عتف

۱. متقاضیان دوره پسادکتری که درخواست بهره مندی از مزایای این آیین نامه را دارند باید در سامانه ساع ثبت نام و مستندات لازم را بارگذاری و ارسال کنند تا در صورت تایید دبیر کارگروه یا کارگزار، مشخصات آنها اطلاع رسانی شود.
۲. مؤسسه / مرکز فناوری / واحد صنعتی که متقاضی بهره مندی از مزایای این آیین نامه است با رعایت مفاد آن، درخواست بکارگیری محقق پسادکتری مورد نیاز و طول دوره هر یک را به همراه مستندات لازم از طریق سامانه ساع ثبت می کند.
۳. درخواست ها و مستندات ارسالی مؤسسه / مرکز فناوری / واحد صنعتی متقاضی توسط کارگروه یا کارگزار در زمان های تعیین شده مورد بررسی و تایید قرار می گیرد.
۴. پس از تایید درخواست و تعیین سهم صندوق عتف توسط کارگروه یا کارگزار، صندوق عتف سهم سه ماه اول دوره را از طریق کارگزار به محقق پسادکتری پرداخت می کند. باقیمانده سهم صندوق عتف طبق برنامه مورد تایید کارگروه و

مشخصات سند	
عنوان سند: جذب و به کارگیری محققان پسادکتری	
نوع سند: آیین نامه اجرایی	شماره سند:
ویرایش: نهایی	صفحه: ۸ از ۸

در صورت ارسال و تأیید پیشرفت کار، از طریق کارگزار در ابتدای هر سه ماه به محقق پسادکتری پرداخت می شود. سهم مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی مطابق ماده چهار به محقق پسادکتری پرداخت می شود.

۵. دستگاه های اجرایی می توانند با استفاده از ظرفیت این آیین نامه به منظور اجرای اولویت ها و موضوعات تحقیقاتی و فناوری خود از دوره های پسادکتری حمایت کنند. به این منظور دستگاه های اجرایی می توانند از عاملیت مالی صندوق عتف بهره برداری کنند.

ماده ۱۰. مالکیت فکری

۱. تکلیف مالکیت فکری و حقوق مادی و معنوی فعالیت های انجام شده توسط محقق پسادکتری اعم از ثبت اختراع و توسعه دانش فنی در قالب قرارداد/ توافق نامه بین محقق پسادکتری و فرد میزبان/ مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی تعیین می شود.
۲. در انتشارات و مستندات علمی حاصل از پروژه پسادکتری باید نام و آدرس ذی نفعان از جمله مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی مطابق توافق طرفین در قرارداد/ تفاهم نامه آورده شود.

ماده ۱۱. سایر موارد

۱. محقق پسادکتری مشمول خدمت وظیفه عمومی در صورت احراز شرایط، از مزایای امریه و یا سربازی نخبگان برخوردار می شود.
۲. به کارگیری محقق پسادکتری به منزله استخدام دائمی نیست و بعد از اتمام دوره، مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی هیچ گونه تعهدی برای ایجاد هر نوع رابطه استخدامی با ایشان ندارد. به منظور تأکید این مورد، تعهدات قانونی لازم قبل از عقد قرارداد/ تفاهم نامه از محقق پسادکتری اخذ شود.
۳. به منظور اجرای این آیین نامه، کارگزارانی توسط کارگروه انتخاب خواهند شد تا بر اساس مفاد آن فعالیت کنند.
۴. متقاضیان غیرایرانی دوره پسادکتری در صورت نداشتن منع قانونی می توانند از مزایای این آیین نامه بهره مند شوند.
۵. آیین نامه جذب و به کارگیری محققان پسادکتری در صورت نیاز توسط کمیسیون دائمی شورای عالی عتف مورد بازنگری قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۲. نظارت و پیگیری

نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه بر عهده دبیرخانه است.

ماده ۱۳. ابلاغ و اجرا

آیین نامه جذب و به کارگیری محققان پسادکتری در ۱۳ ماده به منظور اجرای بند شش مصوبات بیست و هشتمین جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۷ به تصویب کمیسیون دائمی رسید و از تاریخ ابلاغ، قابل اجراست.

